

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Јелена Спасић

ПРАКТИКУМ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

друго издање

Јагодина

2025

Издавач

Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу
Милана Мијалковића 14, Јагодина

За издавача

Проф. др Ненад Вуловић

Уредник

Проф. др Илијана Чутура

Рецензенти

Проф. др Сања Ђуровић
Проф. др Милка Николић

Дизајн корица

Проф. Слободан Штетић
Доц. др Миа Арсенијевић

Лектура и коректура

Мср Марија Ђорђевић

Технички уредник

Владан Димитријевић

Штампа

Donat Graf d.o.o.
Београд

Тираж

150

ISBN 978-86-7604-250-0

Наставно-научно веће Факултета педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина, одобрило је објављивање ове публикације одлуком број 01-4346/1 од 8. 12. 2025. године.

© Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина

Садржај

ПРЕДГОВОР	5
ЦИЉ, КОНЦЕПТ И СТРУКТУРА ПРАКТИКУМА	7
ВЕЖБЕ	9
Фонетика	9
Писање великог слова	13
Гласовне промене	16
Одступања од гласовних промена	21
Спојено и одвојено писање	26
Морфологија	30
Творба речи	39
Лексикологија	41
Синтагме	46
Синтакса падежа	51
Значења глаголских облика	63
Функције реченичних конституената (службе речи)	72
Синтакса реченице	79
ГРАМАТИЧКИ ПОДСЕТНИК	85
Лезичке јединице	85
Фонетика и фонологија	86
Фонологија – фонема и глас	88
Слог и подела речи на слоге	88
Сонант Ј	89
Глаголски облици	90
Творба речи	90
Лексикологија	92
Врсте синтаксичких јединица	93
Независне предикатске реченице	93
Значења падежних облика	94
Реченични чланови (службе речи, функције речи у реченици)	95
Комуникативна реченица или исказ	95
Предикатска реченица или клауза	95
Синтагма	96
Анализа именичке синтагме	96
Типови предиката	96
Типови субјекта	97
Типови објекта	98

Типови атрибута	99
Прилошке одредбе	99
Значења презента	101
Напоредни односи	101
ЛИТЕРАТУРА	103
БЕЛЕШКА О АУТОРУ	105

ПРЕДГОВОР

Практикум из српског језика представља приручник за студенте прве године студијских програма *Васпитач у предшколским установама* и *Васпитач у домовима* на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу. Практикум представља наставно средство за предмет *Српски језик* на основним академским студијама. Предвиђен је за усвајање основних граматичких и правописних појмова. Циљ је оспособљавање студената да се у усменом и писменом изражавању користе стандардним српским језиком, као и оспособљавање за побољшавање, усмеравање и подстицање говора деце.

Практикум је осмишљен на основу вишегодишњег искуства у раду са студентима студијских програма *Васпитач у предшколским установама* и *Васпитач у домовима* на Факултету педагошких наука Универзитета у Крагујевцу. Неизмерну захвалност аутор *Практикума* дугује проф. др Илијани Чутури и асс. мср Нини Живковић, са којима је сарађивала на овом предмету. Одговорност за пропусте, како у примерима за вежбање, тако и у концептима за учење, припада аутору *Практикума*.

ЦИЉ, КОНЦЕПТ И СТРУКТУРА ПРАКТИКУМА

Упознавање са основним појмовима србистике има за крајњи циљ да оспособи студента да одабере адекватне примере за подстицање развоја говора деце на фонетском, морфолошком, лексичком и синтаксичком нивоу. Кроз анализу кратких лингводидактичких текстова, отворена питања, задатке вишеструког избора, задатке упоређивања и задатке спаривања студенти увежбавају примену стечених знања из области граматике српског језика.

Поглавље *Вежбе* садржи велики број примера за вежбање, различите типове задатака кроз које студенти увежбавају примену правописних правила и граматичких знања. Различити типови задатака чине вежбања разноврснијим.

Вежбања садрже и *Сугестије за самостални рад*, у оквиру којих аутор подстиче студенте да кроз писање и читање текстова самостално уче или употребе обрађене граматичке категорије и облике. Самостални рад на аутентичним текстовима даје студентима довољно времена и простора да размишљају о језику, користе задате граматичке облике и усвоје предвиђене граматичке садржаје.

Поглавље *Граматички подсетник* презентује основне чињенице кроз шематске приказе, концепте за учење и систематизације граматичких појмова у табелама. Понуђени концепти за учење у оквиру *Подсетника* могу се користити искључиво као допуна основној литератури за студијски предмет *Српски језик*. На крају практикума дат је списак коришћене литературе.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

811.163.41'36(075.8)(076)

СПАСИЋ, Јелена, 1977-

Практикум из српског језика / Јелена Спасић. - Јагодина :
Факултет педагошких наука Универзитета
у Крагујевцу, 2025 (Београд : Donat graf). - 106 стр. : граф. при-
кази, табела ; 28 cm

Ауторкина слика. - Тираж 150. - Белешка о аутору: стр. 105. -
Библиографија: стр. 103.

ISBN 978-86-7604-250-0

а) Српски језик -- Граматика -- Вежбе

COBISS.SR-ID 182244873